

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci

žalobce: J. S.
bytem X

proti

žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje
sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Městský úřad Šternberk (dále „MÚ“) rozhodnutím ze dne 4. 12. 2023, č. j. X uznal žalobce vinným spácháním přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), jehož se žalobce dopustil tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, neboť neznámý řidič s vozidlem žalobce dne 18. 6. 2021 ve Šternberku na ulici Olomoucká v rozporu s § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu překročil o 9 km/h nejvyšší dovolenou rychlost v obci (50 km/h). Rychlost vozidla byla změřena automatizovaným technickým prostředkem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

2. Odvolání žalobce žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí MÚ potvrdil.

B) Shrnutí obsahu podání účastníků

3. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí MÚ. Žalobní body soud stručně shrnuje takto:
- a) Důkaz o rychlosti vozidla byl pořízen nezákonně, neboť v rozporu s § 24b odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, nebyla zveřejněna informace o zřízení stacionárního radaru na předmětném místě ke dni spáchání údajného přestupku. Tvrzení žalovaného, že tato informace byla zveřejněna na webových stránkách nemá oporu ve spise, naopak ze zjištění MÚ vyplývá, že tato informace nebyla nejméně 4 roky před datem 18. 6. 2024 zveřejněna, resp. je její zveřejnění neprokázané.
 - b) Žalovaný nerozhodl o námitce podjatosti, což absurdně omlouvá tím, že se o námitku podjatosti nejednalo. Žalobci není zřejmé, jak jinak měl vyjádřit svůj nesouhlas s tím, jak správní orgán vede řízení. O *obstrukci za účelem prodloužení řízení* nemůže být řeč, řízení zdržoval správní orgán. Lichý je též odkaz na argumentaci žalobce pandemickou situací v omluvě z jednání a následnou žádostí o nařízení ústního jednání po pěti měsících, neboť pandemická situace byla po pěti měsících od prosince 2021 diametrálně odlišná a také správnímu orgánu bylo známo, že již u žalobce pominulo riziko neprovedení operace kvůli nákaze.
 - c) MÚ neuvědomil žalobce včas o ústním jednání, takže v rozporu s čl. 6 odst. 3 písm. d) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod znemožnil žalobci klást otázky svědkovi, který měl potvrdit jednání řidiče v krajní nouzi. Žalovaný odmítl provést opakovaný výslech tohoto svědka s odůvodněním, že je to nadbytečné a nepotřebné, přestože žalobce namítal, že to nelze předjímat, neboť vhodně zvolenými otázkami by vše bylo vysvětleno. Poté navrhl žalobce výslech svědkyně I. S., která mohla vnést do případu světlo namísto odmítnutého svědka. Komentář žalovaného, že si žalobce „ještě vzpomněl na dalšího svědka“ a že návrh učinil „až“ 20. 11. 2023, je nepřipadný, neboť žalobce navrhl výslech své příbuzné teprve po odmítnutí provedení opakovaného výslechu původně navrženého svědka, o němž se žalobce domníval, že jeho výslech bude stačit.

Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na důkaz o zveřejnění informace o měření rychlosti stacionárním radarem v ulici Olomoucká ve Šternberku ve spisu z odvolacího řízení. Absence rozhodnutí o námitce podjatosti samostatným usnesením není podle žalovaného nezákonným postupem, neboť se materiálně o námitku podjatosti nejednalo, námitka nesměřovala k ochraně procesních práv žalobce, nýbrž k procesní obstrukci za účelem prodloužení řízení. Podle žalovaného tudíž postačuje, že se MÚ vyjádřil k takové námitce jen v odůvodnění rozhodnutí, a ani žalovaný nebyl povinen o ní samostatně rozhodnout.
5. Tvrzení o překročení rychlosti v krajní nouzi kvůli akutní zdravotní indispozici matky (a to bez jakýchkoli důkazů) uplatnil žalobce podle žalovaného poprvé až ve vyjádření doručeném MÚ dne 27. 5. 2022, tj. 9 měsíců od doby, kdy se o přestupku dozvěděl z výzvy MÚ, ačkoli u tak významné skutečnosti mající povahu okolnosti vylučující protiprávnost

by bylo lze očekávat, že ji sdělí správnímu orgánu dříve. Následně žalovaný shodně s obsahem napadeného rozhodnutí popsal své důvody, proč vyhodnotil postup žalobce jako účelový, proč nepřistoupil k opakovanému výsledku svědka D. V. a proč k této otázce nevyslechl ani matku žalobce.

Replika žalobce

6. V replice žalobce znovu zdůraznil, že ve správním spise absentuje důkaz o stavu webových stránek k datu přestupku a že tvrzení žalovaného o jeho obstrukčním jednání nejsou podložena. K namítané nemožnosti prokázat krajní nouzi dále dodal, že MÚ si musel být z jeho sdělení vědom toho, že se žalobce bude moci věnovat věci až po plánované operaci.

C) Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl ve věci bez jednání.

Zveřejnění informace o radaru

8. Podle § 24b odst. 1 zákona o obecní policii *obecní policie je oprávněna, je-li to potřebné pro plnění jejích úkolů podle tohoto nebo jiného zákona, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě též zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu.* Podle odst. 2 téhož ustanovení *jsou-li k pořizování záznamů podle odstavce 1 zřízeny stále automatické technické systémy, je obecní policie povinna informace o zřízení takových systémů vhodným způsobem uveřejnit.*
9. Smyslem druhého odstavce citovaného ustanovení je zjištění informovanosti veřejnosti o tom, že se může nacházet na místě, které je monitorováno. Zákon ani jiné další předpisy nestanoví, jakým způsobem se má tato informace uveřejnit. Podle konstantní judikatury NSS je jedním z vhodných a dostatečných způsobů její zveřejnění na webových stránkách obce. Zároveň však, jak žalobce zdůraznil s odkazem na relevantní judikaturu, je vzhledem k proměnlivosti webových stránek v čase nutno jejich obsah relevantním způsobem zachytit k rozhodnému okamžiku.
10. V posuzované věci se žalovaný zabýval otázkou splnění podmínky uveřejnění dané informace ve smyslu § 24b odst. 2 zákona o obecní policii na str. 5 napadeného rozhodnutí, kde v reakci na odvolací námitku uvedl, že v odvolacím řízení opatřil jako nový podklad sdělení MÚ ze dne 8. 4. 2024 k obsahu internetových stránek města Šternberk a Městské policie Šternberk (www.sternberk.eu), jež dokládá, že v adresáři (záložce) Bezpečnost – Městská policie – Měření rychlosti byly podrobnosti o místě a způsobu měření rychlosti, včetně systému ATP (tzv. stacionární radar) v ulici Olomoucká, zveřejněny od 3. 8. 2016 až do dne spáchání přestupku. Následně pak na str. 9 napadeného rozhodnutí k námitce žalobce, že sdělení MÚ ze dne 8. 4. 2024 jednoznačně nedokládá obsah uveřejněné informace právě ke dni spáchání přestupku, tj. ke dni 18. 6. 2021, žalovaný uvedl, že není důvod pochybovat o tom, že informace o měření předmětným radarem byla na uvedených internetových stránkách uveřejněna nepřetržitě od 3. 8. 2016, tj. i v době spáchání přestupku, přičemž poukázal na absenci žalobcových tvrzení a důkazu opaku.

11. Krajský soud ověřil, že ve správním spise (viz č. l. 20 až 21 spisu žalovaného a taktéž č. l. 174 až 175 spisu MÚ) se skutečně nachází sdělení MÚ ze dne 8. 4. 2024, č. j. MEST 26789/2024, v němž tento uvedl, že dokládá stav zveřejnění informací o měření rychlosti na www.sternberk.eu pomocí služby Webarchiv, kterou provozuje Národní knihovna ČR s tím, že služba Webarchiv nabízí archivaci stavu webu k „záchytným“ časovým bodům, přičemž nejdále do minulosti nabízí uvedená služba doklad o stavu stránek www.sternberk.eu ke dni 3. 8. 2016 a nejbližší po dni spáchání přestupku ke dni 28. 6. 2021, a dále MÚ prohlásil, že informace o měření rychlosti stacionárními radary na ulici Olomoucká ve Šternberku, byla zveřejněna po celou dobu měření od 3. 8. 2016 minimálně do 28. 6. 2021 (a je stále), tedy i dne 18. 6. 2021. Dále se ve spisu nacházejí i přílohy uvedeného sdělení, a to dvě vytištěné webové stránky města Šternberk (www.sternberk.eu) podle stavu zveřejnění ke dni 3. 8. 2016 a ke dni 28. 6. 2021, z nichž vyplývá, že Městská policie Šternberk provádí ve vybraných lokalitách měření certifikovanými měřicí rychlosti od společnosti LAVET, přičemž zmíněny jsou stacionární radary na ul. Jívavská a Olomoucká. A konečně je z obsahu předloženého správního spisu zřejmé i to, že žalovaný umožnil žalobci se s novými podklady pořízenými v odvolacím řízení seznámit a vyjádřit se k nim, čehož žalobce využil.
12. Krajským soudem zjištěné informace z obsahu správního spisu tak zcela vyvracejí žalobcovy námitky. Žalobcovo tvrzení, že žalovaný neuvedl, z čeho dovodil, že byla předmětná informace zveřejněna na webových stránkách, není pravdivé, neboť žalovaný v napadeném rozhodnutí označil za podklad svých zjištění právě sdělení MÚ ze dne 8. 4. 2024, jehož přílohami byly i printscreeny (snímky obrazovky) zachycující obsah webových stránek www.sternberk.eu k výše uvedeným datům. Žádnou oporu ve spisu pak nemá ani tvrzení žalobce, že z podkladů dodaných správním orgánem I. stupně vyplývá, že předmětná informace nebyla zveřejněna nejméně 4 roky před datem spáchání přestupku. Judikatura, kterou žalobce v dané souvislosti zmínil, pak byla sice v obecné rovině přílehlavá, jak soud již výše konstatoval, z hlediska prokázání aktuálnosti znění webových stránek se ale ve věci sp. zn. 7 As 356/2019, z níž žalobce citoval, jednalo o odlišný případ než v nyní posuzované věci. Ve věci posuzované NSS totiž krajský soud prokázal stav webových stránek obce obsahující informace o měření rychlosti stacionárním radarem toliko ke dni následujícímu pět měsíců po spáchání přestupku, načež bez dalšího konstatoval své přesvědčení o tom, že informace o zřízení měřicího zařízení na daném místě bylo možné na stránkách města dohledat i před datem spáchání přestupku. Tuto nepodloženou úvahu však NSS neaproboval. Naproti tomu v nyní posuzované věci obsahuje správní spis nejen důkaz o stavu předmětných stránek deset dní po spáchání přestupku, nýbrž i téměř pět let před tímto dnem. V takové situaci je závěr žalovaného, že byla předmětná informace na daných webových stránkách zveřejněna i ke dni spáchání přestupku, byla-li prokazatelně zveřejněna již pět let předtím a současně deset dní poté (a je stále), zcela legitimní a krajský soud se s ním ztotožňuje. Absence důkazu o stavu webových stránek města, na nichž městská policie zveřejňovala informace o radarech, právě v den spáchání přestupku tudíž do zjištění skutkového stavu nevnaší žádné důvodné pochybnosti.
13. Lze tedy uzavřít, že informace o umístění stacionárního radaru v daném úseku byla uveřejněna dříve, než došlo k samotnému přestupkovému jednání řidiče vozidla žalobce, a žalobce se tak mohl s touto informací, stejně jako ostatní veřejnost, seznámit ještě před spácháním přestupku.

Námítka podjatosti

14. Z obsahu spisu krajský soud zjistil, že žalobce v podání ze dne 30. 6. 2022, doručeném MÚ dne 8. 7. 2022, uplatnil námitku podjatosti všech úředníků MÚ a starosty obce odůvodněnou zájmem města na získání příjmu z pokut. K závěru, že úředníci měli z uvedeného důvodu vše dopředu „nalajnované“, přitom žalobce dospěl na základě indicií majících původ v procesním postupu MÚ (zejm. nařízení jednání v lednu 2022 bez ohledu na obavy žalobce z nákazy koronavirem, nevyhovění žádosti žalobce o předání věci do místa bydliště, neoprávněné zúžení dokazování vyžadováním lékařské zprávy o zdravotním stavu spolujezdce atd.).
15. MÚ v prvním rozhodnutí ve věci ze dne 25. 1. 2023 uvedl, že podání žalobce ze dne 30. 6. 2022 neposoudil jako námitku podjatosti, nýbrž jen jako nesouhlas s jeho postupem, přičemž pokud by se o námitku podjatosti jednalo, nepřihlížel by k ní, neboť nebyla učiněna bezodkladně. Žalovaný ale v rozhodnutí ze dne 31. 7. 2023, jímž prvé rozhodnutí MÚ zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení, uvedl, že podjatost lze namítat jen ve vztahu ke konkrétním úředním osobám a uložil MÚ, aby žalobce vyzval k upřesnění uplatněné námítky. MÚ pokyn splnil a vyzval žalobce, aby upřesnil, proti kterým konkrétním úředním osobám námitka podjatosti směřuje, a označil konkrétní důvody zakládající pochybnosti o podjatosti. Žalobce v podání ze dne 19. 9. 2023 vyjmenoval 4 úřední osoby z odboru vnitřních věcí MÚ, a dále starostu, místostarosty a tajemníka města, přičemž všechny označil za podjaté z důvodu finanční zainteresovanosti MÚ na uložení pokuty, která je příjmem města. Naopak při zproštění obviněného podle žalobce úřad nejen přichází o zisk, ale také o veškeré náklady řízení, čímž mu vzniká přímá finanční újma. Následně podáním ze dne 20. 10. 2023 vyzval žalobce MÚ, aby o konkretizované námitce rozhodl, a podáním ze dne 16. 11. 2023 vytkl MÚ, že jím uplatněnou námitku podjatosti nadále ignoruje.
16. V rozhodnutí ve věci samé ze dne 4. 12. 2023 MÚ uvedl, že jakkoli žalobce námitku podjatosti doplnil, jsou jeho argumenty liché, neboť podle § 14 odst. 2 správního řádu není úřední osoba vyloučena, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím pracovněprávním vztahem k územně samosprávnému celku, takže důvodem podjatosti nemůže být ani situace, kdy zaměstnanec plní vůči účastníkovi řízení povinnost uloženou zákonem, např. vede přestupkové řízení nebo ukládá správní test za přestupek. Argumentaci finančním obohacením obce označil MÚ za irelevantní a vedoucí k praktické neproveditelnosti přestupkového řízení, neboť v případě delegace věci jinému úřadu by se stala uložená pokuta příjmem dané obce, čímž by se nově určená obec zase stala podjatou.
17. Podáním ze dne 7. 12. 2023 uplatnil žalobce další námitku podjatosti, již odůvodnil svým novým zjištěním, získaným údajně přímo z MÚ, že MÚ zásadně nedává za pravdu obviněnému a nepřiznává chyby úředníků, což označil za „pofiderní osobní prestiž“. MÚ v reakci na toto podání dne 13. 12. 2023 žalobci sdělil, že rozhodnutí ve věci ze dne 4. 12. 2023 bylo již vypraveno, takže může do doby jeho právní moci využít opravného prostředku. To žalobce učinil a v odvolání namítl, že MÚ o jeho námitkách podjatosti v rozporu s § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nerozhodl usnesením, ačkoli byly dostatečně konkrétní.
18. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že MÚ nepostupoval v rozporu se zákonem, když o uplatněné námitce podjatosti ze dne 30. 6. 2022 nerozhodl samostatným usnesením, neboť se podle žalovaného materiálně (obsahově) o námitku podjatosti ve smyslu § 14 odst. 3 správního řádu nejednalo. Námitky žalobce proti úředním osobám a zákonnosti vedení řízení totiž podle žalovaného nesměřovaly k ochraně procesních práv žalobce a spravedlivého procesu, nýbrž k procesní obstrukci za účelem prodloužení řízení a

znemožnění vydání pravomocného rozhodnutí. Poukázal na skutečnost, že v řízení proti přestupku žalobce jako řidiče vozidla se žalobce v prosinci 2021 a v lednu 2022 dvakrát omluvil z ústního jednání s obecným odkazem na pandemickou situaci s COVID-19 a na svůj špatný zdravotní stav, aby naopak pouze s odstupem 5 měsíců v květnu 2022 požádal o nařízení ústního jednání v řízení o přestupku provozovatele vozidla, a dále na skutečnost, že tvrzení, že překročení rychlosti bylo jednáním v krajní nouzi, uplatnil žalobce poprvé až 9 měsíců poté, co se o přestupku dozvěděl z výzvy k úhradě dlužné částky, ačkoli by bylo lze předpokládat, že tak významnou okolnost, jakou je akutní zdravotní indispozice vlastní matky, sdělí žalobce správnímu orgánu dříve. Námitkou podjatosti ze dne 30. 6. 2022 reagoval žalobce podle žalovaného jen na dosavadní průběh řízení, přičemž za důvod podjatosti vyjmenovaných úředních osob a členů vedení města označil pouze jejich finanční zainteresovanost na výnosech pokut, což NSS ve věci sp. zn. 1 As 55/2012 jako možný důvod podjatosti vyloučil. Tvrzení žalobce v další námitce podjatosti ze dne 7. 12. 2023 o nedávání obviněným za pravdu z důvodu „pofiderní osobní prestiže“ pak vyhodnotil žalovaný jako obecné, nesvědčící o konkrétním vztahu mezi úředními osobami a obviněným a nesplňující ani podmínku bezodkladnosti, neboť tvrzení žalobce, že se měl tyto nové informace dozvědět těsně před podáním námítky a přímo z MÚ není uvěřitelné.

19. Podle § 14 odst. 1 správního řádu *každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.* Podle odst. 2 téhož ustanovení *úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen „představený“).*
20. K citovanému § 14 odst. 3 správního řádu judikatura uvádí, že účastník řízení musí namítat podjatost úřední osoby v prekluzivní lhůtě bez zbytečného odkladu poté, co se o důvodech podjatosti dozví. Podá-li účastník námitku podjatosti pozdě, správní orgán k ní „nepřihlíží“, což však neznamená, že by se jí nemusel vůbec zabývat. Takový účastník pouze „ztrácí procesní ‚privilegium‘ kvalifikovaného rozhodnutí o takové námitce“ (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 As 148/2014-36). I při absenci povinnosti rozhodovat o opožděné námitce usnesením, musí však správní orgán minimálně vysvětlit, proč ji nepovažuje za důvodnou (viz rozsudky NSS ze dne 30. 1. 2013, č. j. 1 As 89/2010-152, bod 29, ze dne 6. 9. 2017, č. j. 10 As 68/2017-32, bod 23, či ze dne 6. 2. 2019, č. j. 9 As 453/2017-57, bod 51). Zda je podmínka bezodkladnosti dodržena, přitom podle NSS záleží na okolnostech konkrétního případu, obvykle se však za včasnou považuje námitka uplatněná řádově v průběhu několika dnů (viz rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2017, č. j. 10 As 68/2017-34, bod 21).
21. Jak soud uvedl výše, vyhodnotil MÚ již ve svém prvním rozhodnutí ze dne 25. 1. 2023 žalobcem uplatněnou námitku podjatosti jako opožděnou, tj. neuplatněnou bezodkladně. Tento závěr, jakkoli se jej již správní orgány v dalším řízení nedržely, byl podle krajského soudu zcela správný. Na tomto místě však soud připomíná, že správní soud je v při přezkumu rozhodnutí ve věci samé povinen k uplatněné žalobní námitce podjatosti tuto

zkoumat samostatně a materiálně bez ohledu na to, jak s ní bylo před tím naloženo ve správním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2014, č. j. 9 As 121/2014-33, body 41-42). Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce se již dne 11. 3. 2022, kdy mu by doručen příkaz ze dne 25. 2. 2022, č. j. MEST 19941/2022 (resp. již v listopadu 2021, kdy mu bylo doručeno sdělení MÚ o zahájení řízení o přestupku), dozvěděl, že mu MÚ ukládá pokutu, jež bude příjmem města, jehož jsou úředníci rozhodující o jejím uložení zaměstnanci. Přesto uplatnil námitku podjatosti zdůvodněnou právě finanční zainteresovaností města, resp. MÚ teprve 8. 7. 2022 (den doručení námítky ze dne 30. 6. 2022 MÚ). Uplatnění námítky podjatosti po téměř čtyřech měsících tak podle krajského soudu v žádném případě požadavek bezodkladnosti ve smyslu § 14 odst. 3 správního řádu a uvedené judikatury nesplňuje. MÚ proto nebyl povinen k námitce přihlížet, tj. nebyl povinen předkládat věc k rozhodnutí o ní představenému ve smyslu § 14 odst. 3 správního řádu, nýbrž postačovalo, aby v rozhodnutí ve věci samé uvedl, proč tuto námitku považuje za nedůvodnou, což učinil. MÚ tudíž nepochybil, pokud nepředložil uplatněnou námitku podjatosti k rozhodnutí samostatným usnesením, nýbrž se vypořádal s její důvodností až v odůvodnění rozhodnutí ve věci samé.

22. Druhou námitku podjatosti týchž osob ze dne 7. 12. 2023, odůvodněnou novým zjištěním žalobce, že MÚ zásadně nedává za pravdu obviněnému a nepřiznává chyby úředníků, uplatnil žalobce až po vydání rozhodnutí MÚ. Podle ustálené judikatury má ale smysl o podjatosti úředních osob rozhodovat jen tehdy, dokud není vydáno rozhodnutí ve věci samé. Opačný postup by totiž postrádal logiku a byl proti samé podstatě námitek podjatosti, neboť jejich smyslem je vyloučit možnost, aby se na výkonu pravomoci a rozhodování správního orgánu podílela osoba, u které lze důvodně pochybovat o její nepodjatosti. O námitce podjatosti úředních osob orgánu správního orgánu I. stupně tak nelze po vydání prvostupňového rozhodnutí rozhodovat v režimu § 14 správního řádu. Případnou námitku podjatosti vznesenou v odvolání posoudí odvolací správní orgán materiálně jako odvolací důvod ve smyslu § 89 správního řádu (viz rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2024, č. j. 2 As 319/2023-51, bod 37, nebo rozsudek ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 130/2014-33, č. 3292/2015 Sb. NSS). MÚ tudíž nijak nepochybil, pokud o této námitce nerozhodl samostatným usnesením. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí, jak soud shrnul výše, označil tuto námitku mj. za opožděnou, neboť žalobcovo tvrzení, že se měl o jím tvrzeném důvodu podjatosti dozvědět právě až těsně před podáním námítky, označil za nikoli uvěřitelné. S tímto závěrem se krajský soud zcela ztotožňuje.
23. Ani v jednom z případů tak žalobci nebylo upřeno procesní právo na obranu proti usnesení o námitce, neboť toto usnesení nemuselo (a v druhém případě ani nemohlo) být vydáno.
24. V nyní posuzované věci by však podle krajského soudu nevydání usnesení představeného podle § 14 odst. 3 správního řádu nevedlo k závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí ani v případě, že by žalobce uplatnil námitky podjatosti včas.
25. Účelem námítky podjatosti a jejího posouzení příslušným správním orgánem je zajištění práva na nestranné rozhodnutí, které je ústavně zaručeným právem jednotlivce ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Obecně proto jistě platí, že není-li včasná a jednoznačně formulovaná námitka podjatosti předložena k rozhodnutí služebně nadřízenému úřední osoby, jedná se o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem s možným dopadem do zákonnosti rozhodnutí o věci samé.

26. Zároveň ale podle judikatury platí, že zpochybnit nestrannost rozhodujících úředních osob není bez dalšího způsobilá jakákoliv námitka podjatosti. V odst. 48 rozsudku ze dne 4. 7. 2019, č. j. 9 As 70/2019-34, NSS uvedl: „*Na druhé straně právo zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob není absolutní a podobně jako jiná práva podléhá jistým omezením, pokud jsou přiměřená. S ohledem na to je třeba sledovat i přiměřené naplňování dalších principů a účelů správního řízení, k nimž patří i zásada rychlosti a hospodárnosti či zásada neposkytnutí ochrany zneužití práva či jinak obstrukčnímu jednání. Proto nikoliv každá námitka podjatosti je bez dalšího způsobilá zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob a ve zcela výjimečných případech nikoliv každá námitka je dokonce způsobilá vyvolat postup podle § 14 odst. 2 (nyní odst. 3) správního řádu. Jak již uvedeno, každou námitku podjatosti vznesenou podle § 14 odst. 2 (resp. odst. 3) správního řádu je třeba vyhodnotit nikoliv pouze formálně, ale i obsahově (rozsudek ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018-83). Pokud však správní orgán skutečně vyhodnotí podanou námitku jako prima facie nedůvodnou a ani ji tedy nepředloží k rozhodnutí představenému úřední osoby, nese riziko, že podjatost bude nakonec shledána až v rámci opravných prostředků proti rozhodnutí ve věci samé, včetně řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí. Účastníkovi řízení totiž přirozeně zůstává zachováno právo námitku podjatosti rozhodujících úředních osob uplatnit i v rámci opravných prostředků proti meritornímu rozhodnutí.*“
27. V rozsudku ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018-83, na nějž devátý senát odkázal, pak NSS dovodil, že se podle § 14 odst. 3 (v té době odst. 2) správního řádu musí postupovat v případě, že vznesená námitka podjatosti splňuje následující podmínky: (1) z její formulace vyplývá, že se jedná o námitku podjatosti úředních osob, (2) je alespoň rámcově odůvodněná a (3) její důvody nejsou zjevně nesrozumitelné či nesmyslné. Jako příklad námitky, která naopak nevyvolá postup předpokládaný v § 14 odst. 3 správního řádu přitom NSS uvedl případ na první pohled nedůvodné námitky.
28. Námitky, které vznesl žalobce, je sice podle jejich označení i obsahu třeba považovat za námitky podjatosti (v tomto ohledu krajský soud koriguje názor správních orgánů), avšak podle krajského soudu je třeba tyto považovat ve světle výše uvedené judikatury za na první pohled nedůvodné námitky, jež neměly potenciál postup předvídaný § 14 odst. 3 správního řádu vyvolat. V první námitce žalobce obecně argumentoval tím, že příjem z pokut je příjmem obce, potažmo úřadu, aniž však vysvětlil, jak z toho mají profitovat právě úředníci MÚ, zejména oprávněná úřední osoba, přičemž tak neučinil ani poté, co byl výzvou ze dne 30. 8. 2023 vyzván k upřesnění námitky podjatosti. V podání ze dne 19. 9. 2023 totiž žalobce sice konkretizoval jmény jednotlivé úředníky a osoby ve vedení města, avšak znovu argumentoval jen finančním zainteresováním MÚ, nikoli konkrétních osob, které za podjaté vyloučil. Z takto formulované námitky tudíž nebylo zřejmé, zda má žalobce za to, že město, resp. MÚ následně výnos z pokut mezi úředníky rozdělí, popř. bude po nich vymáhat ušlé náklady řízení, či zda má za to, že jsou úředníci motivováni k plnění rozpočtu města výnosem z pokut z čisté zaměstnanecké loajality.
29. MÚ tudíž nelze vytýkat, že námitku uchopil jako námitku tzv. systémové podjatosti ve smyslu § 14 odst. 2 správního řádu. Tzv. „*systémové riziko podjatosti*“ plyne z institucionálního uspořádání a povahy právních vztahů mezi územním samosprávným celkem a jeho úředníky, konkrétně z toho, že úřední osoby jsou v zaměstnaneckém či jemu obdobném poměru k subjektu, jehož zájmy mohou být v řízení dotčeny, a tudíž hrozí riziko, že nad zákonnými hledisky rozhodování převáží zaměstnanecká či služební loajalita úřední osoby vůči subjektu, o jehož zájmech je rozhodováno. MÚ tudíž k námitce finanční zainteresovanosti města, resp. MÚ na uložení pokuty zareagoval odkazem na § 14 odst. 2

správního řádu, který (ve znění účinném od 1. 11. 2018) již prakticky vyloučení úřední osoby z důvodu systémového rizika podjatosti znemožňuje, a dále doplnil úvahu, že vyloučení úředníků jedné obce by stejně nebylo s to problém vyřešit, neboť by se vzápětí stali z téhož důvodu podjatými i úředníci obce, na niž by byla věc delegována. Tuto úvahu pak aproboval i žalovaný v napadeném rozhodnutí.

30. Krajský soud se s tímto hodnocením zcela ztotožňuje, též považuje žalobcovu námitku za zcela zjevně nedůvodnou, přičemž shodně s žalovaným odkazuje na rozsudek ze dne 14. 6. 2012, č. j. 1 As 55/2012-32, v jehož bodě 18 NSS uvedl: „*Stěžovatel dále namítá, že o vině a sankci za přestupek rozhodoval v prvním stupni správní orgán, který 'je mimo jiné, byť ne zásadně, z výnosu z pokut placen'. To prý není v souladu s právními předpisy. K tomu lze jen stručně podotknout, že stěžovatel neuvedl jedinou důvodnou pochybnost, že by jakákoliv úřední osoba měla vnitřní motivaci rozhodovat v dané věci jinak než podle zákona. Uvedená námitka je formulovaná naprosto obecně. Navíc, dle její vnitřní logiky by podjatost nastala v naprosto každém případě jakéhokoliv vybírání pokut. Absurdnost takového závěru není třeba dále rozvádět (srov. k tomu přiměřeně rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2011, č. j. 1 As 42/2011-115, body 40-44).*“
31. Ostatně žalobce hodnocení námitky podjatosti jako zjevně nedůvodné v žalobě ani nijak nezpochybnil, neboť v této souvislosti brojil pouze proti procesnímu způsobu, jakým správní orgány s námitkou naložily, a dále proti závěru žalovaného, že šlo o námitku zjevně obstrukční s ohledem na další procesní kroky žalobce v řízení (omluvy z jednání). Jelikož se však krajský soud ztotožnil se závěrem správních orgánů, že šlo o zjevně nedůvodné námitky, jež neměly potenciál postup předvídaný § 14 odst. 3 správního řádu vyvolat, bylo nadbytečné zabývat se tím, zda měly jiné procesní kroky žalobce obstrukční povahu.
32. Skutečnosti, které označil žalobce v námitce ze dne 30. 6. 2022 za indicie, jež založily jeho pochybnost o nestrannosti MÚ, měly povahu výtek proti procesnímu postupu MÚ. K tomu je třeba uvést, že žalobce sice může nesouhlasit s konkrétním procesním postupem správního orgánu nebo s výsledkem řízení, tyto námitky však bez dalšího nesvědčí o tom, že by správní orgán nepostupoval nestranně. Správní orgán se v řízení může dopustit nesprávného postupu nebo vydat nezákonné rozhodnutí, aniž by zde zároveň byl důvod pochybovat podjatosti příslušné úřední osoby, která za rozhodnutí nese odpovědnost. Od toho jsou tady opravné prostředky, které by takové vady měly odstranit. Aby tak námitka podjatosti mohla vyvolat pochybnosti o nestrannosti úřední osoby, musel by žalobce uvést zcela konkrétní skutečnosti svědčící o určitém zájmu na výsledku řízení. Takové skutečnosti však žalobce v tomto případě neuvedl.
33. Žalobcem vznesené námitky tudíž žádné pochybnosti o podjatosti nevyvolaly a správní orgány se při jejich vypořádání nedopustily procesní vady.

Jednání v krajní nouzi

34. Podstatou posledního žalobního bodu a poslední spornou otázkou je, zda správní orgány svým postupem neznemožnily žalobci prokázat, že řidič vozidla překročil rychlost v krajní nouzi (vyvolané akutní zdravotní indispozici jeho matky).
35. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu *provozovatel vozidla se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 odst. 3 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.* Podle odst. 2 téhož ustanovení *provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1*

odpovídá, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu. Podle odst. 3 téhož ustanovení k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek podle odstavce 1 se nevyžaduje zavinění. Podle odst. 6 téhož ustanovení provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou registrační značkou, nebo b) podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel, již bylo následně vyhověno.

36. Námitka, že řidič vozidla jednal v krajní nouzi, se vztahuje k jednání řidiče vozidla, nikoli jednání provozovatele. Krajský soud se proto nejprve zabýval tím, zda jsou vůbec námitky provozovatele vozidla vztahující se k jednání řidiče relevantní.
37. Odpovědnost řidiče a provozovatele vozidla jsou sice provázány, ale nelze je vzájemně zaměňovat či směšovat. Z citované právní úpravy vyplývá, že odpovědnost provozovatele vozidla je objektivní, tj. jde o odpovědnost za následek, nikoli za zavinění, to se nevyžaduje, přičemž provozovatel se své odpovědnosti může zprostit pouze v případech uvedených v § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu. Pro uplatnění odpovědnosti provozovatele vozidla musí správní orgán spolehlivě prokázat toliko porušení pravidel silničního provozu (naplnění skutkové podstaty), aniž by se musel zabývat zaviněním či jinými okolnostmi, které by zkoumal v řízení vedeném s řidičem vozidla. Uvedené přitom platí i pro okolnosti vylučující protiprávnost jednání řidiče, neboť § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu vyžaduje pouze to, aby porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazovalo znaky přestupku podle *totoho zákona*. V zákoně o silničním provozu jsou však uvedeny jen znaky objektivní stránky skutkové podstaty jednotlivých přestupků. Úprava krajní nouze, jakožto okolnosti vylučující protiprávnost, není obsažena v zákona o silničním provozu, nýbrž v 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a tudíž absence krajní nouze není znakem přestupku, jímž by se měl správní orgán v řízení o přestupku provozovatele vozidla zabývat (stejně jako dalšími znaky vyplývajícími pouze z obecné právní úpravy přestupkové odpovědnosti jako např. materiální stránka přestupku, věk a přičetnost pachatele, právní omyl aj.). Ke zkoumání těchto znaků je dán prostor v řízení o přestupku řidiče vozidla, nikoliv však v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla (viz rozsudky NSS ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016-46 a ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016-35). Postačuje tedy, pokud správní orgány prokážou, že došlo k jednání řidiče, které vykazovalo znaky přestupku, nejsou však povinny zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Provozovatel vozidla může namítat skutečnosti směřující k popření objektivních znaků skutkové podstaty přestupku řidiče, které jsou uvedeny v zákoně o silničním provozu, nikoliv však veškeré okolnosti, které se vztahují k odpovědnosti řidiče.
38. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce na výzvu MÚ k úhradě určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu ze dne 20. 7. 2021 označil za řidiče vozidla, který v době spáchání přestupku vozidlo řídil, sám sebe. MÚ proto dne 1. 11. 2021 zahájil proti žalobci řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, které však následně usnesením ze dne 17. 1. 2022 zastavil podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona

o odpovědnosti za přestupky, tj. z důvodu, že spáchání skutku, o němž se řízení vede, nebylo obviněnému prokázáno. Toto usnesení nabylo právní moci dne 16. 2. 2022. Následně příkazem ze dne 25. 2. 2022 zahájil MÚ proti žalobci řízení o přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Z uvedeného vyplývá, že žalobce měl příležitost tvrdit a prokázat existenci okolnosti vylučující protiprávnost jednání řidiče vozidla (překročení rychlosti v krajní nouzi) v řízení o přestupku řidiče, čehož však nevyužil, v průběhu uvedeného řízení tuto námitku neuplatnil a proti zastavení tohoto řízení nebrojil odvoláním. V řízení o přestupku provozovatele vozidla však již zkoumání případných okolností vylučujících protiprávnost, které mohly nastat u řidiče vozidla a mezi které lze zařadit i žalobcem namítané překročení rychlosti v krajní nouzi, není relevantní a nemůže na závěrech ohledně odpovědnosti provozovatele vozidla nic změnit. Správní orgány se tudíž nebyly povinny touto námitkou v řízení o přestupku provozovatele vozidla vůbec zabývat.

39. Z uvedeného důvodu je nadbytečné zabývat se tím, zda se správní orgány dopustily v rámci dokazování této zcela nerozhodné okolnosti jakékoli procesní vady, neboť i kdyby tomu tak bylo, nemohla by mít tato vada žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
40. Pouze pro úplnost tak krajský soud uvádí, že se zcela ztotožňuje s tím, jak se žalovaný na str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí vypořádal s nijak nepodloženým tvrzením žalobce o jednání řidiče v krajní nouzi, jakož i s jeho závěry o nadbytečnosti opakování výsledku D. V. i účelovosti návrhu na provedení výsledku I. S.

D) Závěr a náklady řízení

41. Jelikož soud shledal žalobní body nedůvodnými, žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
42. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšnému žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Olomouc 29. srpna 2025

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně